

מתוך המאמר "סלע המחלוקת" בישורן לג:

מתוך הערת שוליים 53:

אינם עולים ומבואר בהדיא דעופות אסורים באכילה אבל דגים מותרים. ובסי' קב תמה על רבינו תם מנא לי' למימר הכי, אבל מילתא דרבינו תם אמרה, אין להקשות עליה מבלי לחקור היטב, וכבר כתבו חרי"ו ובתשו' הרא"ש שמקורו בירושלמי עי"ש.

וחלק חו"מ מהש"ך עשוי מכמה מהדורות, יש סוגיות שנשארו בידנו רק הציונים הראשונים, שמציין הרבה לרשד"ם ומחריב"ל ובעלי התשובות שקדמו לו, ודברים בולטים שיש להעיר על הסמ"ע, אבל לא יותר מזה, כמו חלק מהלכות דיינים, הלכות שכנים, וכן הלכות נזיקין, ועוד (ולעתים נמצא במקומות כאלו מילתא דתמייהא, עי' סי' קנג שהחליט שאם אדם עושה זיו בחצר חברו שלא ברשות, אינו יכול להוציא חזיו, ולא כב"ח ולבוש וריטב"א, ונלאו הבאים אחריו להבין טעם פסק זה, ועי' מהדורת פרידמן שהוא מכת"י וחסר כמה מלים, וצ"ע בערוה"ש שמעתיקו. ובסי' קנו ב על הש"ע ס"ב מביא מהג"א דחינו לכתחלה אבל אם החזיק מועיל, אבל מתעלם מכך שבס"ד פוסק הש"ע לא כך, ועי' רע"א שהשיג עליו שהרבה פו' חולקים וכ"מ בירו'), וכנראה אלו רק הגליונות בלי הביאור, כמו שהיה ביד מהג"א על או"ח, ויש סוגיות שמחובר בהן כמה מהדורות, ובאותו סימן מדבר על אותו נושא כמה פעמים, או בקירוב לו, כך ממש"כ בסי' לד לא חוזר בו בלה ו, ודחקו ליישבו, אבל העיקר שהוא סתירה, ואפילו החיד"א העומד תמיד לימין הש"ך לסמכו, כתב ע"ז: "הש"ך חזר בו, שכן ראוי להיות חוזר..." (יוסף אומן לח), ויש סוגיות שבא באריכות נוראה, כמו סי' פא, שפן, ועוד, ומן הסתם היה דעתו לקצרו. אף שגם לחו"מ חיבר מתחילה פי' הארוך ומציין לו לפעמים.

54 עי' כיו"ב ליעב"ץ בס' עמודי שמים שכ': "הגענו לימי אחז שאחז בתי מדרשות אסרו במחוז ידוע לחדש

מתוך הערת שוליים 62:

הבית... כנראה שעל ח"ב של חו"מ לא חיבר הש"ך ז"ל חבורו בקביעות רק התחיל לכתוב זעיר שם בכדי שיחזור ויחבר חיבור גדול כעין שעל חלק ראשון, ואולי אילו היה מחבר על חלק שני כמו שהיה בדעתו היה מעתיק דברי בד"ה". והפליג טובא, דנחי שבחלכות שכנים שעוסק בהם באמת לא חיבר הש"ך, הלא בהרבה חלקים מחו"מ ח"ב חיבר וסידר כדת וכדין).

ומכיון שיש בידנו גליונות הש"ך לחו"מ, נראה שהתפרים הבולטים לעתים בש"ך חו"מ, הם מחמת שילוב הגליונות האלו, שגם הם כתב ידו במדויק (יש מקומות ספורים שנרשם הגה, ועפ"ר הם רק ציונים להשלים הענין ונעשה בתחילת החיבור, ראה: א י, ד ו, יב ב, יד ה, טו ו, טז ג, יח א, ולא המשיך עוד במלאכה זו, מלבד קנג ב קסג ד ה ח, וע"ש סק"י, רצב יג, שפג ב. ורק בסי' ר ס"ק א מוסיף בהגה איזו קו'. ועי' קלא טו שבתחילת הס"ק כ' שא"א לומר קים לי דלא כהש"ע ודלא כמחריב"ל יב, ובאמצע הס"ק בא סימן "סז"ח" ובו נאמר שהעיקר כהש"ע וכ"כ מחריב"ל יב וחוזר על עוד פרטים, ואולי הכוונה: "סעיף זה חדש"), אבל מלבד זה החיבור יצא מוכן מן הש"ך, וכולו מקושר זה לזה שמציין בכל מקום היכן נתבאר, וגם הסימנים הארוכים והמסובכים כולם מצויינים במקומות אחרים כולל מספר הס"ק (ובזה יש שינויים ספורים מחמת הוספת הגליונות האלו). ואין שום ספק שגם חיבור הש"ך חו"מ הוא גילוי דעתו הברורה (אלא שבמקום שכתב רק גליונות בא בקוצר ולא פירש תמיד שיחתו, ועי' למשל בש"ך קנד ד "עי' מש"כ בסמ"ע ואין דבריו נכונים", וכתב בתשו' פרח מטה אחרן צו דהלכה כהסמ"ע, כי הש"ך לא פירש שיחתו. ובאמת בהלכות שכנים אין לנו אלא הגליונים, אבל עי' בנתח"מ ז ובחזו"א ב"ב יא ו שפירשו טעם הש"ך ופסקו כמותו).